

ÎNCHEIERE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Asociația Obștească „Asociația Drepturi de Autor și Conexe”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de A.O. „Asociația Drepturi de Autor și Conexe” împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” privind încasarea compensației pentru încălcarea drepturilor de autor și conexe și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020 prin care s-a respins apelul declarat de Asociația Obștească „Asociația Drepturi de Autor și Conexe” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 mai 2019

c o n s t a ț ă :

La 17 iulie 2013, A.O. „Asociația Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „Moldtelecom” privind încasarea compensației pentru încălcarea drepturilor de autor și conexe în mărime de 3 867 426,08 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivare a invocat că, S.A. „Moldtelecom” este fondatoarea studioului TV prin cablu „Max TV”.

Conform deciziei sale, Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA) a eliberat pârâtului Autorizația de retransmisie seria AB nr. 000091 din 26.01.2010 pentru dreptul de a presta servicii TV multicanal.

Reclamantul a reiterat că, în temeiul art. 18 alin. (1) din Codul audiovizualului transmisia și retransmisia serviciilor de programe se efectuează cu respectarea obligatorie a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, în conformitate cu legislația privind dreptul de autor și drepturile conexe”.

Art. 11 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind drepturile de autor și drepturile conexe stabilește că, autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul exclusiv să efectueze, să permită sau să interzică valorificarea operei,

inclusiv prin retransmiterea simultană și fără modificări, prin eter sau prin cablu, a operei transmise prin eter sau prin cablu.

În ce privește această modalitate de valorificare a creațiilor, Legea 139/2010 art. 37 alin. (1) lit. c), prevede dreptul la remunerație al interpreților și producătorilor de fonograme, titulari de drepturi conexe.

Prevederi similare conținea și Legea nr. 293 din 23.11.1994 privind drepturile de autor și drepturile conexe, care a acționat până la 31.12.2010, în art.10 alin. (1), (2) lit. (f), (5) și art.31 alin (1) lit. d).

Retransmisia conform art. 3 al Legii 139/2010, reprezintă difuzarea simultană, prin eter sau prin cablu de către o organizație de difuziune prin eter sau prin cablu a emisiunilor unei alte organizații de difuziune prin eter sau prin cablu.

Dreptul de retransmisie prin cablu poate fi exercitat potrivit Legii 293/1994 – de către titularii de drepturi sau prin intermediul organizației de gestiune colectivă (OGC) în limitele împuternicirilor care i-au fost delegate de primii prin contractele încheiate cu aceasta potrivit Legii 139/2010 (art. 11 alin. (5) și alin. (7) – exclusiv prin intermediul organizației de gestiune colectivă care reprezintă autorii, aceasta fiind obligată să colecteze remunerația pentru toate categoriile de titulari de drepturi indicați la alin. (7) și (8) ale art. 11 al Legii 139/2010.

Faptul că, AsDAC reprezenta/reprezintă autorii a fost recunoscut de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală care prin decizia din 14 decembrie 2010 a avizat-o pe AsDAC ca unică organizație de gestiune colectivă, cu dreptul de a elibera licențe și încasa remunerație pentru autori pentru un termen de 2 ani, cu începere de la 01 august 2010.

Astfel, pentru retransmisia operelor protejate de drepturi de autor și drepturi conexe, persoana juridică care prestează serviciul respectiv, are obligația să obțină acordul organizației care gestionează pe principii colective drepturile patrimoniale ale titularilor de drepturi – prin semnarea unui contract în acest sens și să achite remunerația de autor corespunzătoare.

Conform art. 31 alin. (1) al Legii 139/2010, contractul de autor trebuie să fie încheiat în formă scrisă și să prevadă modul de valorificare a operei, termenul de valabilitate, teritoriul de acțiune al dreptului, quantumul remunerației sau baza de calcul a acesteia pentru fiecare tip de valorificare a operei, condițiile și termenul de plată al remunerației, precum și alte clauze pe care părțile le consideră esențiale.

În conformitate cu art.11 alin.(5) al Legii 139/2010, suma remunerației de autor pentru dreptul de retransmisie prin cablu se stabilește luând ca bază orice tip de plăți pe care operatorii rețelei prin cablu le încasează de la membrii publicului pentru serviciile corespunzătoare, pentru accesul tehnic, precum și pentru menținerea și deservirea tehnică a echipamentului utilizat pentru realizarea retransmisiei.

Desfășurarea de S.A. „Moldtelecom” a activității de retransmisie cu încălcarea dreptului titularilor de drepturi de a permite retransmisia simultană și fără modificări, prin eter sau cablu, a operei transmise prin eter sau cablu, precum și a dreptului acestora la remunerație drepturi consacrate în Legea nr. 139 din 02.07.2010 (art. 11 alin (1) lit. (h), art. 37 alin. (1) lit. (c)) este nelegitimă.

La 14 noiembrie 2011 prin avertismentul nr. 1-07/382 AsDAC a notificat SA „Moldtelecom” despre necesitatea obținerii licenței AsDAC, pe care ultima a lăsat-o fără răspuns.

La 14 noiembrie 2012, AsDAC a expediat în adresa pârâtului o reclamație prin care a solicitat, ca în termen de 10 zile, să fie prezentate 3 rapoartele financiare ale SA „Moldtelecom” pentru anii 2010-2011, în temeiul cărora să se calculeze și să se achite tariful minim aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12.07.2001, despre tarifele minime ale remunerației de autor, însă pârâtul a lăsat solicitarea fără răspuns.

În temeiul art. 63 al Legii nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, AsDAC solicită încasarea din contul S.A. „Moldtelecom” a unei compensații pentru încălcarea drepturilor de autor și conexe în mărime totală de 3 867 426,08 lei,

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 13 mai 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din Republica Moldova, s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că, prevederile art. 63 alin. (2) lit. (d) din Legea nr.139 din 02.07.2010, se aplică la stabilirea remunerației minime pentru valorificarea drepturilor de autor nu și pentru calcularea compensației pentru încălcarea drepturilor de autor prevăzută de art.63 alin. (2) lit. d) din Legea nr.139 din 02.07.2010.

Calculul remunerației minime conform acestei norme legale invocate de reclamant, se efectuează reieșind din suma reală încasată de la abonați și nu prin calcularea acestei sume și aplicare cotei părți procentuale, cum de fapt a procedat reclamantul.

Instanța a reținut că, nu poate accepta în calitate de probă pertinentă și concludentă calculul recompensei prezentat de reclamant, având în vedere că pentru toată perioada pentru care se solicită remunerația (iulie 2010-iulie 2012) reclamantul operează cu o suma de 87,5 lei, ce constituie după părerea sa prețul mediu lunar al unui pachet TV, calculat ca media prețurilor abonamentelor „Premier” de 75lei și „Univers” de 100 lei, după formula – $(75\text{lei}+100\text{lei})/ 2$ abonamente = 87,5 lei costul pachetului TV).

Din ordinele prezentate la materialele dosarului a conchis că, reclamantul a prestat servicii TV într-o anumită perioadă doar prin intermediu pachetului „Premier” la prețul de 75 lei, în calcul însă reclamantul a aplicat prețul de 87,5 lei, iar prețul pachetelor „Premier” și „Univers” în diferite perioade a fost diferit de cel prezentat în calculul reclamantului.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 22 mai 2019 Asociația Drepturi de Autor și Conexe din Republica Moldova a declarat apel solicitând casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 13 mai 2019 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020, a fost respins apelul declarat de Asociația Drepturi de Autor și Conexe din Republica Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 13 mai 2019.

La 30 octombrie 2020, Asociația Drepturi de Autor și Conexe din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe a declarat recurs împotriva

deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivare a invocat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel, fiind neobiectivă și neîntemeiată.

Recurentul a indicat că, nu este de acord cu concluzia instanțele ierarhic inferioare precum că, în perioada pentru care se solicită încasarea compensației au fost avizate mai multe organizații de gestiune colectivă a drepturilor de autor și Asociația Drepturilor de Autor și Conexe urma să demonstreze cota sa parte din volumul total al creanțelor valorificate de S.A” Moldtelecom”. La emiterea actelor judecătorești, instanțele a obiectat în privința calculului conform cererii de chemare în judecată în mod parțial, însă au respins integral acțiunea.

Critica instanțelor inferioare este neîntemeiată, dat fiind faptul că A.O. „Asociația Drepturilor Autor și Conexe” a solicitat încasarea sumei cu titlu de compensație pentru încălcarea drepturilor de autor și conexe, în temeiul art.63 alin.(2) lit. d) din Legea nr.139, ceea ce nu este interzisă.

Constatarea instanțelor investite cu judecarea fondului este neîntemeiată, fiind rezultatul interpretării eronate a prevederilor Legii nr.139 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

În opinia recurentului, chiar dacă în cadrul examinării cauzei s-a constatat că numărul de abonați în perioada respectivă nu a fost cel prezentat de reclamant, dar unul mai mic, acest fapt nu determină netemeinicia acțiunii, însă instanța urma ca să dea apreciere astfel încât să se constate mărimea despăgubirii în partea în care pretenția reclamantului este întemeiată.

Instanțele inferioare nu au invocat argumente suficiente pentru a justifica o hotărâre de respingere a acțiunii, poziția instanțelor se referă doar la o parte din suma pretinsă de reclamant nefiind clar în ce măsură suma pretinsă nu este justificată.

Recurentul a indicat că, la examinarea cauzei instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia aplicată și astfel, au emis o hotărâre greșită.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 15 septembrie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cererea de recurs a fost declarată la 30 octombrie 2020, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 12 decembrie 2020, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 16 februarie 2021, potrivit avizului de recepție (f.d. 75 Vol. IV).

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național

și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Drepturi de Autor și Conexe”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Asociația Obștească „Asociația Drepturi de Autor și Conexe”, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Victor Burduh